

Afsender: Lemvig Kommune,
Rådhusgade 2, 7620 Lemvig

Kurt Andersen Sjøgaard
Remmervej 7
7620 Lemvig

Dato 10-08-2023
A01-2 Natur og Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 96631200
www.lemvig.dk

Sagsnummer: 09.17.38P19-5-19
Ref.: SIBN
Dir. tlf.: 9663 1112

Revurdering af § 11-miljøgodkendelse

CVR-nr. 12 55 95 93
P-nr. 1.000.406.809

Remmervej 7, 7620 Lemvig

Matrikelnummer 3a, Surkær Gde., Gudum og 3a, Østergård, Gudum

Øster Trabjerg, 2021

Afgørelse af den 10. august 2023
Annoncedato den 14. august 2023

Indholdsfortegnelse

Datablad	3
Læsevejledning.....	4
Revurdering med vilkår	5
Husdyrbrugets godkendelseshistorik	5
Retsgrundlag for revurdering	5
Vilkår.....	7
Offentlighed og høring	8
Høring af ansøger og interessenter.....	8
Offentliggørelse	8
Klagevejledning	9
Ammoniakupåvirkning af natur.....	10
Ammoniakberegninger for Remmervej 7.....	10
Vurdering af restlevetid.....	12
Retsgrundlag for fastsættelse af restlevetid	12
Vurdering af restlevetid for Remmervej 7.....	14
Bilag	16

Datablad

Ejer	Kurt Andersen Sjøgaard Remmervej 7 7620 Lemvig
Husdyrbrugets adresse	Remmervej 7, 7620 Lemvig
Matrikelnummer	3a, Surkær Gde., Gudum og 3a, Østergård, Gudum
Virksomhedens art	Sohold med smågrise
Kontaktperson	Kurt Andersen Sjøgaard Mobil: 40 88 32 64 otrabjerg@mail.tele.dk
CVR-nummer	12 55 95 93
CHR-nummer	24 084
P-nummer	1.000.406.809
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune
Forside	Skråfoto fra Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur https://skraafoto.dataforsyningen.dk/

Læsevejledning

Denne afgørelse er opdelt i tre hovedafsnit og en bilagsdel.

Første afsnit udgøres af selve revurderingen med vilkår og klagevejledning.

I andet afsnit vurderes ammoniakpåvirkningen fra husdyrbrugets på den omkringliggende natur og i tredje afsnit vurderes staldanlæggets restlevetid.

Bilagsdelen indeholder relevante sagsakter, diverse kort og resultatskemaer.

Sagen er behandlet efter reglerne om revurdering i LBK nr. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., herefter også kaldet Husdyrbrugloven og bekendtgørelse nr. 443 af 26. april 2023 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, herefter også kaldet husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Revurdering med vilkår

Husdyrbrugets godkendelsehistorik

Husdyrbruget på Remmervej 7, 7620 Lemvig blev miljøgodkendt efter Miljøbeskyttelseslovens § 35 i 1990 til en svineproduktion på 140 dyreenheder.

Ejendommen blev i de følgende år udvidet med ny farestald i 1997, ny løbestald i 1998, ny drægtighedsstald i 2002 og tilbygning til farestald i 2002.

Ejendommen er miljøgodkendt på ny efter Husdyrbruglovens § 11 i 2009.

Denne revurdering er påbegyndt i januar 2019. Der er foretaget naturbesigtigelse af nært liggende § 3-beskyttet natur som et led i den indledende sagsbehandling. Dette for at afklare, om der er grundlag for at revurdere godkendelsen som følge af ammoniakdepositionskrav til kategori 2-natur.

Kommunens afgørelse om registrering af § 3-natur blev påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet og sagsbehandlingen af revurderingen har afventet klagenævnets behandling af § 3-sagen.

Nævnets afgørelse 20/07758 af 11. maj 2023 stadfæster Lemvig Kommunes vurdering af, at det nært beliggende overdrev øst for staldanlægget opfylder størrelseskriteriet for kategori 2-natur. Nævnets afgørelse er offentliggjort på <https://mfkn.naevneneshus.dk/>.

Retsgrundlag for revurdering

Husdyrbruget overstiger ikke stipladsgrænserne for IE-husdyrbrug og der er alene krav om revurdering som følge af krav om maksimal ammoniakdeposition.

Kravet om revurdering af husdyrbrugets miljøgodkendelse fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39, stk. 3:

”Stk. 3 Husdyrbrug, der er godkendt efter § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal alene revurderes, såfremt husdyrbruget ikke lever op til krav om totaldeposition for ammoniak efter §§ 26 og 27, og revurderingen omfatter alene dette forhold. Tilsvarende gælder husdyrbrug, der er godkendt efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug eller efter kapitel 5 i lov om miljøbeskyttelse, og som ikke er IE-husdyrbrug. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt godkendelsen skal tages op til revurdering, eller om kravet om revurdering kan frafalde, jf. krav om totaldeposition for ammoniak efter §§ 26 og 27. I sager, hvor kravet om revurdering ikke frafalder, skal der ske revurdering efter reglerne i stk. 8.

[...]

Stk. 8 For husdyrbrug, der på tidspunktet for revurderingen ikke lever op til krav om totaldeposition for ammoniak efter §§ 26 og 27, skal kommunalbestyrelsen ved revurderingen sikre, at disse krav overholdes, og at de nødvendige vilkår meddeles som påbud, jf. § 39, jf. § 41, i husdyrbrugloven, herunder ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik på tidspunktet for revurderingen. Såfremt kommunalbestyrelsen ikke finder grundlag for at påbyde totaldepositionskravet opfyldt

på tidspunktet for revurderingen, skal kommunalbestyrelsen fastsætte en frist for kravets overholdelse under hensyn til den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg.”

Lemvig Kommune revurderer miljøgodkendelsen på vilkår, der har til hensigt at sikre at §§ 26 og 27 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen overholdes.

Afgørelse meddeles i medfør af Husdyrbruglovens § 39 stk. 1, jævnfør Husdyrbruglovens § 41 og § 43a, stk. 1.

På Lemvig Kommunes vegne den 10. august 2023.

Simon Bach Nielsen
Miljøingeniør

Vilkår

Revurderingen har medført, at der fastsættes en frist for overholdelse af ammoniakdepositionskravet til kategori 2-natur (§ 27) under hensyn til staldanlæggets forventede restlevetid, jævnfør bekendtgørelsens § 39, stk. 8.

Lemvig Kommune påbyder vilkår med en frist for at opfylde husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 27. Påbud meddeles jævnfør Husdyrbruglovens § 39, stk. 1, jævnfør lovens § 41, stk. 1.

Frister for overholdelse af ammoniakdepositionskrav

Husdyrbruget skal senest ved udgangen af **juni 2025** have nedbragt den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget på kategori 2-natur til **1,0 kg N/ha/år** i det mest kritiske naturpunkt¹.

Bestående vilkår

Husdyrbruget er fortsat forpligtet til at overholde vilkår i § 11-miljøgodkendelsen fra 2009 i det omfang, at de ikke er frafaldet på grund af regelændringer.

---

¹Ved "mest kritisk naturpunkt" forstås det punkt inden for kategori 2-naturområdet, hvor der beregnes den højeste ammoniakdeposition i <https://husdyrgodkendelse.dk>

Offentlighed og høring

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til miljøgodkendelse har været sendt i to ugers høring hos godkendelsens indehaver.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 14. august 2023 og ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende er orienteret om afgørelsen:

- Remmervej 7, 7620 Lemvig
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, trnord@stps.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnlemvig-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, limfjordsyd@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftsraadet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@ae.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Miljø- og naturforeningen Klosterhedens venner, goldengirl@mail.dk
- Foreningen Greenpeace Danmark, info.dk@greenpeace.org

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af klageberettigede efter Husdyrbruglovens §§ 84-87, samt følgende;

- Ejer af Remmervej 7, 7620 Lemvig
- Enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald.

Klagefristen udløber den 12. september 2023.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør Husdyrbruglovens § 90.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af <https://kpo.naevneneshus.dk/>. Du logger typisk på med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privat betale et gebyr på kr. 900 og som organisation, forening eller virksomhed kr. 1.800. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages, får ansøger besked. Klage over en afgørelse efter Husdyrbrugloven og Husdyrlovbekendtgørelsen har ikke opsættende virkning medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i Husdyrbrugloven.

Ammoniakpåvirkning af natur

Ved revurdering af miljøgodkendte husdyrbrug skal det sikres, at ammoniakdeposition fra husdyrbruget på særligt følsomme naturområder ikke overstiger de totaldepositionskrav, der er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26 og 27. De særligt følsomme naturområder er opdelt i kategori 1 (§ 26) og kategori 2 (§ 27).

Kategori 1-natur er ammoniakfølsomme naturtyper omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende inden for Natura 2000-område og som er en del af områdets udpegningsgrundlag. De følsomme naturtyper fremgår af bilag 3 D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Alle hede- og overdrevsarealer inden for Natura 2000-områder er også omfattet af kategori 1.

Totaldepositionskravet for kategori 1-natur er enten 0,2 kg N/ha/år, 0,4 kg N/ha/år eller 0,7 kg N/ha/år, afhængig af, om der er ingen, et eller to eller flere andre husdyrbrug inden for en given afstand af naturområdet. De præcise kriterier for totaldepositionskravet fremgår af § 26.

Nærmeste kategori 1-natur ligger cirka 430 meter nordvest for de nærmeste dele af staldanlægget (havtornklit ved Remmerstrand).

Kategori 2-natur er udpegede ammoniakfølsomme naturtyper omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, som ligger uden for Natura 2000-områder. Naturtyperne er a) højmoser, b) lobeliesøer, c) heder større end 10 ha og d) overdrev større end 2,5 ha.

Totaldepositionskravet for alle typer af kategori 2-natur er 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 2-natur er et sammenhængende overdrev, der ligger cirka 25 meter øst for de nærmeste dele af staldanlægget. Overdrevet udgør cirka 2,7 ha.

Oversigtskort med markering af overdrevet ses i bilag 1.

Ammoniakberegninger for Remmervej 7

Beregningen af ammoniakemission og ammoniakdeposition sker ved brug af det digitale ansøgningssystem på <https://husdyrgodkendelse.dk>. Beregningen udføres ud fra data om produktionsareal, staldgulvtype, dyretype, evt. miljøteknologi og overfladeareal af husdyrgødningslagre.

Depositionsberegningerne sker i en meteorologisk spredningsmodel i det digitale ansøgningssystem. Her inddrages afstand og retning til naturområdet og oplandets og naturområdets ruhed.

Ruheden for naturområdet er i alle de udførte beregninger og beregningpunkter sat til "Bn" (Blandet natur med lav bevoksning). Ruheden for oplandet er i alle beregninger og for alle beregningpunkter sat til "Landbrug".

Oplysninger om staldindretning, gulvtyper, produktionsarealer og dyrehold er tilvejebragt af Lemvig Kommune ved besigtigelse og opmåling af staldanlægget den 23. januar 2019. Datagrundlaget er vedlagt i bilag 2.

Oplysningerne er efterfølgende indtastet af Lemvig Kommune i revurderingsskema 209 301, oprettet på <https://husdyrgodkendelse.dk>.

Beregning for det bestående husdyrbrug

Revurderingsskema 209 301 er vedlagt i bilag 3. Der er beregnet en total ammoniakdeposition på kategori 1-habitatnaturen på 0,3 kg N/ha/år og en total ammoniakdeposition på kategori 2-overdrevet på op til 9,1 kg N/ha/år.

Beregning af deposition fra gyllebeholdere

Lemvig Kommune har foretaget en scenarieberegning for at afklare, om ammoniakemissionen fra de to gyllebeholdere i sig selv medfører en ammoniakdeposition på mere end 1,0 kg N/ha/år på overdrevet. Beregningen er vedlagt i bilag 4 og den viser, at den totale ammoniakdeposition, når kun de to gyllebeholdere er i drift, er op til 0,8 kg N/ha/år. Lemvig Kommune kan herved konstatere, at fortsat anvendelse af de to gyllebeholdere til opbevaring af husdyrgødning ikke medfører overskridelse af totaldepositionskravet.

Beregning af effekt af tilgængelig miljøteknologi

Lemvig Kommune har efterfølgende beregnet totaldepositionen ved et scenarie, hvor den mest effektive miljøteknologi på Miljøstyrelsens Teknologiliste implementeres på stalde og lagre.

Beregningen forudsætter, at ammoniakemissionen fra alle stalde reduceres med 91 % og at ammoniakemissionen fra begge gyllebeholdere reduceres med 50 %.

Resultatet af beregningen er, at totaldepositionen på kategori 2-overdrevet ikke overstiger 1,0 kg N/ha/år. Oversigtskort med resultatet af denne scenarieberegning er vedlagt i bilag 5.

Proportionalitetsvurdering af miljøteknologi

Efter dialog med producenten af luftrenseteknologien er det Lemvig Kommunes vurdering, at implementering af en fuld rensning af alt ventilationsluft fra staldanlægget vil medføre en anlægsomkostning på 3 – 4 mio. kr., svarende til 4.800 -6.500 kr. pr årssø. Hertil kommer ekstra driftsomkostninger til luftrenseanlægget. Dette svarer til 16 – 22 % af de samlede omkostninger ved etablering af et nyt soanlæg ud fra en skønnet pris på 30.000 kr. pr. årssø.

Det er ikke muligt at vurdere en præcis omkostning uden en egentlig detailprojektering, da der er tale om et bestående staldanlæg, hvor et nyt luftrenseanlæg skal integreres i det eksisterende ventilationssystem og i de eksisterende staldkonstruktioner.

Der er ikke taget hensyn til en eventuel adgang til statslige tilskudsordninger eller lignende.

Det er ikke vurderet, om omkostningerne til overdækning af gylleholdere ud fra et driftsmæssigt synspunkt er proportionale.

Lemvig Kommune vurderer, at der er teknologi til rådighed, som i praksis ville kunne nedbringe ammoniakdepositionen tilstrækkeligt.

Lemvig Kommune vurderer, at det under normale driftsøkonomiske forhold vil være urealistisk at opnå finansiering til en investering i et luftrenseanlæg til fuld rensning på hele staldanlægget, særligt fordi investeringen ikke gør det muligt at udvide produktionen, men alene at fastholde den nuværende drift.

Vurdering af restlevetid

Retsgrundlag for fastsættelse af restlevetid

Det fremgår af betænkningen fra lovforslaget til ændringen af Husdyrbrugloven, som trådte i kraft i marts 2011, at:

”I forbindelse med udmøntning af loven vil der blive iværksat et vejledningsarbejde, som bl.a. vil indeholde retningslinjer for, hvorledes fristen for opfyldelse af totaldepositionskravet skal fastsættes ved revurderinger. Det vil i den forbindelse blive overvejet, om den typiske levetid på 15 til 20 år for et staldanlæg i visse situationer bør forlænges op til 25-30 år, efter staldanlæggene er etableret, for at tage hensyn til allerede foretagne investeringer på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse.”

Ministeriet har i forbindelse med betænkningen afgivet følgende svar på et spørgsmål fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg (spørgsmål 50).

”Ved afskrivningsperiode forstås levetiden for anlægget. Staldanlægget er den største enkeltstående anlægsinvestering for et husdyrbrug, og har en levetid på cirka 15-20 år. Indenfor 15-20 år vil anlægget typisk være så nedslidt, at der skal foretages en reovering, der vil være så omfattende, at den vil være godkendelsespligtig. Det er hensigten at lægge anlæggets levetid til grund som en klar rettesnor for kommunerne ved vurdering af proportionalitet. En vurdering af levetiden for disse bygninger, kræver i højere grad teknisk og faglig indsigt end regnskabsmæssig forståelse. Det vurderes derfor, at myndighederne ikke skal have særlige regnskabsmæssige kompetencer for at løfte opgaven vedrørende anlæggets levetid.”

Miljøstyrelsen vejleder uddybende om vurdering af restlevetid i den gamle ”WIKI-vejledning²”:

”I nogle få og helt særlige situationer vil staldanlæggene imidlertid ikke være udtjent efter 15 til 20 år, og da fastlæggelse af et totaldepositionskrav skal være opfyldt inden for anlæggets levetid på 15-20 år vil det derfor betyde, at de pågældende landmænd kan lide et betydeligt kapitaltab. Det skønnes på landsbasis at være relevant for ca. 25-50 husdyrbrug, hvor totaldepositionskravet i forbindelse med revurderinger forventes at være problematisk. Der er i de situationer behov for, at kommunerne kan fastsætte en frist for opfyldelse af totaldepositionskravet, der er længere end de typiske 15 til 20 år. For nogle af disse husdyrbrug vil det være hensigtsmæssigt, hvis fristen kan forlænges i op til 30 år efter staldanlæggene er etableret svarende til typisk 22 år efter den 1. revurdering.

Såfremt et eller begge af nedenstående forhold taler for det, kan fristen forlænges i op til 30 år efter staldanlæggene er etableret:

---

² https://oldwiki.mst.dk/Husdyrvejledning.Individuelt%20krav%20for%20naturomr%C3%A5der.ashx#Husdyrvejledning.Individuelt+krav+for+naturomr_c3_a5der+-+Vurdering_Undtagelser_fra_krav_om_totaldeposition_p%C3%A5_kategori_B-natur_og_kategori_C-natur_8

- Hvis staldanlæggene forventes at have en betydelig produktionsmæssig værdi efter 15-20 år. Dette vil være gældende ved store staldanlæg af høj kvalitet og/eller hvor staldanlægget i høj grad er fleksibelt i forhold til anvendelsen. Hvis der derimod er tale om meget specialiserede staldanlæg, som er vanskelige at ombygge, taler det imod anvendelsen af en længere frist.
- Hvis der kun er ringe udsigt til fremkomsten af effektiv miljøteknologi, som kunne løse problemet. Dette vil f.eks. gælde i naturligt ventilerede staldanlæg baseret på dybstrøelse. Dette vil typisk være relevant for staldanlæg til opdræt og ungtyre på store kvægbrug.”

Højesteret har afsagt dom i en sag om vurdering af restlevetid ved revurdering af et husdyrbrugs miljøgodkendelse den 19. april 2023 (Sag BS-26317/2022-HJR). Det fremgår blandt andet af afgørelsen:

”Højesteret tiltræder herefter, at den forventede restlevetid for husdyrbrugets staldanlæg, som anført i bekendtgørelsens § 39, stk. 7, 2. pkt., må forstås som staldanlæggets forventede restlevetid beregning fra etableringstidspunktet.

Det tilføjes, at det er forudsat i forarbejderne til lovændringen i 2011, at der – ved at lægge vægt på anlæggets forventede levetid fra etableringen (typisk 15-20 år eller i særlige tilfælde op til 30 år) – i almindelig er taget højde for princippet om proportionalitet og hensynet til forudsigelighed, [...]”

Hverken de herover omtalte lovbemærkninger, Højesterets afgørelse eller Miljøstyrelsens husdyrvejledning har taget stilling til restlevetiden for opbevaringsanlæg, som er tilknyttet staldanlægget og som indgår i husdyrbruget.

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at opbevaringsanlæg ikke er en del af selve staldanlægget og at det heraf følger, at der ikke er hjemmel til at levetidsvurdere opbevaringslagre.

Ammoniakemissionen fra opbevaringslagre skal inddrages i depositionsberegningerne, jævnfør husdyrlovbekendtgørelsens §§ 26 og 27 og husdyrbrugets opbevaringslagre og ammoniakemissionen herfra indgår i husdyrbrugets miljøgodkendelse.

Heraf vurderer Lemvig Kommune, at der ikke er hjemmel til at udelade ammoniakbidraget fra de to opbevaringslagre i ammoniakdepositionsberegningerne, som ligger til grund for revurderingens totaldepositionskrav.

Vurdering af restlevetid for Remmervej 7

Lemvig Kommune vurderer på baggrund af de udførte ammoniakberegninger for Remmervej 7 med anvendelse af de mest effektive miljøteknologier på Miljøstyrelsens Teknologiliste, at der er effektiv miljøteknologi, som vil kunne nedbringe husdyrbrugets totale ammoniakdeposition til 1,0 kg N/ha/år på den nært liggende kategori 2-natur.

Lemvig Kommune konstaterer samtidig, at omkostningerne ved at etablere miljøteknologierne (fuld luftrensning og overdækning af gyllebeholdere) er væsentlige og langt overstiger det almindelige proportionalitetsprincip for anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Lemvig Kommune vurderer heraf, at det ikke er realistisk for husdyrbruget at opfylde kravet om total ammoniakdeposition på kategori 2-natur. Lemvig Kommune finder derfor ikke grundlag for at påbyde totaldepositionskravet opfyldt på revurderingstidspunktet.

Jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39, stk. 8, skal Lemvig Kommune fastsætte en frist for kravets overholdelse under hensyn til staldanlæggets forventede restlevetid.

Staldanlægget er opført i mursten eller betonelementer med eternit- eller ståltag og fremstår som et almindeligt, konventionelt staldanlæg, som ikke i kvalitet adskiller sig fra andre staldanlæg med tilsvarende produktion.

De enkelte stalde er specifikt indrettet til bestemte dyretyper (farestalde, løbeafdeling, drægtighedsstalde og klimastalde). Slagtesvinestald, poltestald og drægtighedsstald vurderes at kunne bruges som slagtesvinestald, polte- eller drægtighedsstald. Farestalde, løbeafdeling og klimastald er specialiserede staldafsnit, som ikke uden væsentlige ændringer kan anvendes til andre dyretyper. Denne fleksibilitet er sædvanlig for staldanlæg til søer og som helhed og i forhold til lignende staldanlæg, vurderes staldanlægget på Remmervej 7 ikke i høj grad at være fleksibelt.

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at der er grundlag for at fastsætte en restlevetid på op til 20 år fra staldanlæggets etableringstidspunkt, da staldanlægget ikke vurderes at opfylde kriterierne om enten at have høj kvalitet eller høj fleksibilitet, eller at der er ringe udsigt til fremkomst af miljøteknologi.

Jævnfør Højesterets dom af 19. april 2023 skal restlevetiden vurderes med afsæt i de enkelte anlægsdeles etableringstidspunkt.

Beskrivelse og vurdering af staldanlæg

Husdyrbruget på Remmervej 7 er første gang miljøgodkendt i 1990, og miljøgodkendt efter Husdyrbruglovens § 11 i 2009. I perioden fra 1990 til 2002 er der opført flere tilbygninger til det eksisterende staldanlæg.

De enkelte staldafsnits alder og størrelse, jævnfør oplysninger i BBR, ses i nedenstående tabel og er udpeget på situationsplan i bilag 6:

Bygningsnr.	Anvendelse	Etableringsår	Størrelse (m ²)
3	Løbe/drægtighedsstald	1963	440
4	Poltestald (del af lade)	1990	67

5	Farestald	1969*	434
6	Farestald	1997	310
6	Farestald	2002	168
7	Slagtesvinestald	1674**	350
13	Klimastald	1986	165
14	Løbestald	1998	312

*Farestalden er ombygget i 1995. Det ses af luftfoto, flyfoto og skråfoto før og efter 1995, at grundarealet er forøget at facader, tagbelægning og ventilationsafkast er fornyet. Henset til at bygningens grundareal er ændret, er der med overvejende sandsynlighed tale om en så gennemgribende ombygning, at den kan sidestilles med en nyetablering af farestald i 1995.

**Slagtesvinestalden er etableret i 1974 og ombygget i 2003. Det fremgår af flyfoto og skråfoto før og efter 2003, at facader og ventilationsafkast er fornyet. Flyfoto fra 1991 ses i bilag 7. Bygningens grundareal er uændret. Det kan ikke ud fra flyfoto og skråfoto bestemmes, om der er tale om en så gennemgribende ombygning, at den kan sidestilles med en nyetablering af slagtesvinestald. Det fremgår af Miljøstyrelsens husdyrvejledning, at en række ændringer af staldanlæg m.v. er omfattet af en "bagatelgrænse", hvor der normalt ikke er tale om godkendelsespligt. På Miljøstyrelsens ikke udtømmende liste over "bagateller" nævnes blandt andet "Ændringer af inventar" og "Ændringer af staldbygningers ydre som f.eks. ændringer af tagbelægning, udskiftning af vinduer, etablering af gardiner for at skabe bedre klima og tørre gulve i eksempelvis kvægstalde m.v."

Henset til, at restlevetiden skal vurderes ud fra etableringstidspunktet, og da ændringerne af slagtesvinestalden efter kommunens vurdering kan henføres til ikke-godkendelsespligtige ændringer (= "bagateller"), følger det, at der ikke er tale om ændringer, der kan sidestilles med nyetablering.

Slagtesvinestaldens restlevetid vurderes på den baggrund ud fra det oprindelige etableringstidspunkt i 1974.

For de øvrige stalde anses etableringstidspunktet for at være fastsat ved det i BBR anførte etableringsår.

Alle bygninger er etableret for mere end 20 år siden.

Lemvig Kommune vurderer heraf, at ammoniakdepositionen fra Remmervej 7 på det nært liggende kategori 2-overdrev skal reduceres til 1,0 kg N/ha/år inden for en ganske kort tidshorisont.

Af hensyn til ejers mulighed for på rimelig vis og uden et – efter omstændighederne - væsentligt kapitaltab at kunne indrette sig i overensstemmelse med påbudte totaldepositions krav, fastsættes frist for at reducere totaldeposition til udgangen af juni 2025.

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort med staldanlæg og kategori 2-natur

Bilag 2: Oplysninger om staldindretning, gulvtyper, produktionsarealer og dyrehold fra besigtigelse af ejendommen 23. januar 2019

Bilag 3: Revurderingsskema 209 301 fra <https://husdyrgodkendelse.dk> (vedlagt)

Bilag 4: Resultat af ammoniakdepositionsberegning for scenarieskema 240 559 (gyllebeholdere)

Bilag 5: Resultat af ammoniakdepositionsberegning for scenarieskema 240 546 (miljøteknologi)

Bilag 6: Skråfoto af Remmervej 7 fra 2021

Bilag 7: Flyfoto af Remmervej 7 fra 1991

Bilag 1

Kort fra <https://husdyrgodkendelse.dk>. Staldanlægget på Øster Trøjbjerg ses øverst til venstre. Kategori 2-naturområdet er orange skraveret.

Bilag 2

Notat om ammoniakberegninger - revurdering af miljøgodkendelse - Remmervej 7

Natur og Miljø, Lemvig Kommune har beregnet ammoniaknedfald på overdrevarsarealerne øst for staldanlægget på Remmervej 7, som følge af udledningen af ammoniak fra staldanlægget.

Kravet for at gennemføre en revurdering af et eksisterende, miljøgodkendt husdyrbrug uden ændrede vilkår er, at totaldepositionen fra staldanlægget ikke overstiger 1,0 kg N/ha/år på natur omfattet af Husdyrbruglovens § 7 (kategori 1- eller kategori 2-natur).

Resultatet af den første beregning er vist på nedenstående kort. De grønne markeringer er beregningspunkter. Totaldepositionen overstiger 10 kg N/ha/år på nærmeste kategori 2-natur, overdrevarsarealerne øst for staldanlægget.

[Lemvig Kommunes kommentar, juni 2023: Depositionsberegninger i <https://husdyrgodkendelse.dk> er korrigeret efter udfærdigelsen af dette notat. Hvor der i 2019 er beregnet en maksimal totaldeposition på 10,6 kg N/ha/år, beregnes der i samme punkt og ved de samme forudsætninger en totaldeposition på 9,1 kg N/ha/år i 2023]

Datagrundlag for beregningen

Beregningen er baseret på oplysninger om staldanlæggets placering og de enkelte staldafsnits gulvtyper, produktionsarealer og dyretyper.

De nødvendige oplysninger er indsamlet fra gennemgang af byggetegninger og besøg i staldanlægget med ejer den 23. januar 2019 og er herefter tastet ind i www.husdyrgodkendelse.dk, Miljøstyrelsens digitale system til husdyrsager.

Input til www.husdyrgodkendelse.dk (revurderingsskema 209 301) fremgår af nedenstående tabel. Bruttoarealet er staldens ydre dimensioner og produktionsarealet er den del af bygningen, hvor der er opstaldet husdyr, jævnfør definitionen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2, pkt. 4 og Bilag 3, pkt. C.

Indtegningen af de enkelte stalde i www.husdyrgodkendelse.dk ses på kortudsnittet på næste side.

Stald	Staldsystem og dyretype	Bruttoareal [m ²]	Produktionsareal [m ²]
Løbe/drægtighedsstald (stald 1)	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	461	328
Polte/arestald (stald 2)	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33%/67%)	71	25
	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv		15
Klimastald (stald 3)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	109	57
Farestald (stald 4)	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	384	160
Farestald (stald 5+6)	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	447	265
Drægtighedsstald (stald 7+8)	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	526	70+127
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv		84
Poltestald (stald 9)	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	100	52
Slagtesvinestald (stald 10)	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	427	211
	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50-75% fast gulv		70
Sum		2.525	1.464

Kildehøjden for ammoniakemission fra hver enkelt stald skal angives i beregningen. Der er to valgmuligheder; 3 meter eller 6 meter.

Der er valgt kildehøjden **6 meter** for alle stalde.

Ventilationstypen i hver enkelt stald skal vælges. Der kan vælges mellem naturlig ventilation, mekanisk ventilation eller blandet ventilation. Der er valgt **mekanisk ventilation** for alle stalde.

Venlig hilsen

Simon Bach Nielsen
Miljøingeniør

Bilag 3

Revurderingsskema 209 301 (vedlagt)

Bilag 4

Kortudsnit fra <https://husdyrgodkendelse.dk>, scenarieskema 240 559. Resultater af depositionsbergring for ammoniakemission fra ejendommens gyllebeholdere.

Bilag 5

Kortudsnit fra <https://husdyrgodkendelse.dk>, scenarieskema 240 546. Resultater af depositionsberegning for ammoniakemission fra husdyrbrug ved 91 % ammoniakreduktion fra stalde og 50 % reduktion fra lagre.

Bilag 6

Skråfoto af Remmervej 7 fra 2021 [kilde:skraafoto.dataforsyningen.dk]. Bygningsnumre henviser til nummerering i BBR.

Bilag 7

Flyfoto af Remmervej 7 fra 1991 [kilde: <https://www.kb.dk/danmarksetfraluftten>].